

ANALYSE: Hoge landelijke kiesdeler een bittere pil voor kleine politieke partijen

door: ing A.D.H. Mahabier - datum: 26 jan 2025

e: surinamenieuwscentrale@gmail.com

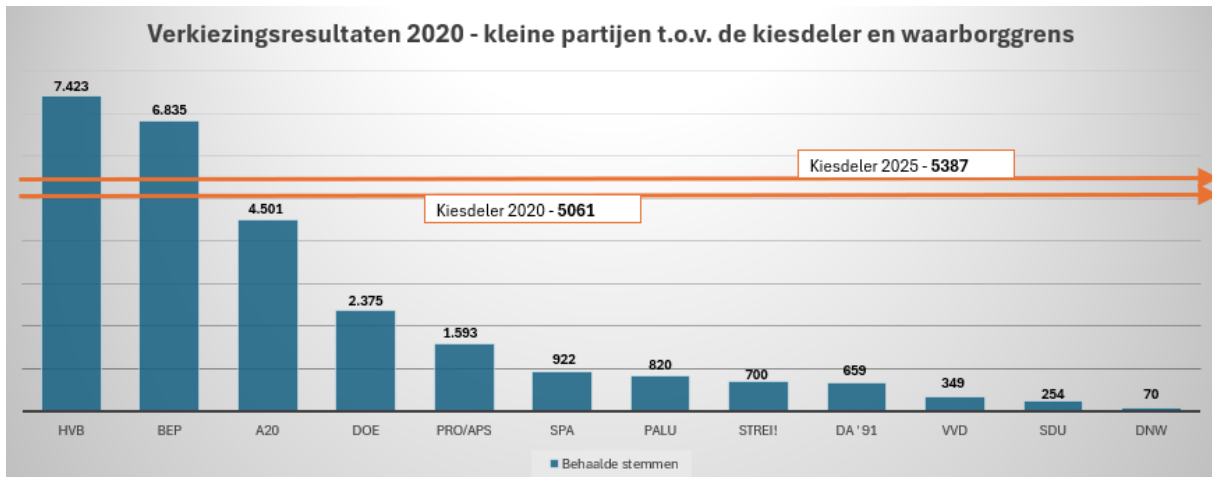
Voor 24 februari 2025 moeten politieke partijen die willen deelnemen aan de verkiezingen in Suriname zich inschrijven bij het Onafhankelijk Kiesbureau (OKB). Van de 44 politieke organisaties in Suriname hebben nog niet alle partijen een besluit hierover genomen. Partijen kunnen meedoen als solo-partij of als alliantie. Niet meedoen behoort uiteraard ook tot de mogelijkheid wat in sommige gevallen niet onverstandig is.

De hoge landelijke kiesdeler bij de aankomende verkiezingen zal een grote impact hebben op de wijze waarop de kleine partijen gaan deelnemen. In dit artikel analyseren wij de kansen van de kleine politieke partijen bij de aankomende verkiezingen.

ZIE OOK: ANALYSE: Een zoektocht naar de politieke heilige graal; de landelijke kiesdeler bij de komende verkiezingen

Landelijke kiesdeler

De landelijke kiesdeler in 2020 is vastgesteld op 5387 en voor 2025 is deze ingeschat op 5660 stemmen. In onderstaande diagram worden de kiesdeler uit 2020 en de kiesdeler uit 2025 vergeleken met de behaalde stemmen van de kleine partijen.

Partijen die onder de twee horizontale oranje pijlen vallen zouden de landelijke kiesdeler van zowel 2020 als die van 2025 niet halen. Dit geldt voor A20, DOE, PRO/APS, SPA, PALU, STREI!, DA'91, VVD, SDU en DNW.

Bij de vorige verkiezing heeft de BEP met 6835 stemmen 3 zetels behaald, terwijl de BHV met meer stemmen (7423) geen zetel heeft behaald. Dit ondanks dat HVB ruim boven de kiesdeler had gescoord. Dit demonstreert de ongelijkheid van het oude districten kiesstelsel.

Groeipotentie

Om de groeipotentie van de politieke partijen in te kunnen schatten kijken we naar de top drie groei gevallen uit de afgelopen 8 verkiezingen.

Nationale Democratische Partij (NDP)

De NDP behaalde in hun eerste verkiezingsjaar 1987 **34429 stemmen**. In de verkiezingen daarna, behalve in 2000, laat de NDP een constante groei zien van 115% in 1991, 32% in 1996, 77% in 2005, 95% in 2010 en 23% in 2015. De grootste absolute groei van de NDP was in 2010 met **46603 stemmen**. In 2020 wordt de NDP snoeihard afgestraft en verliest ruim 51889 stemmen. Deze groei was vooral te danken aan de populariteit van hun wijlen partijvoorzitter.

Democratisch Alternatief '91 (DA'91)

DA'91 heeft bij haar oprichting (1991) ook een enorm succes behaald met **23106 stemmen**. DA '91 heeft dit succes nooit kunnen herhalen. De huidige DA'91 is een solo-partij terwijl de DA '91 uit 1991 een bundeling was van vier krachtige partijen. De kans op herhaling van het succes uit 1991 is voor DA '91 in de huidige vorm vrij klein. De DA91 behaalde in 2020 slechts **659 stemmen**.

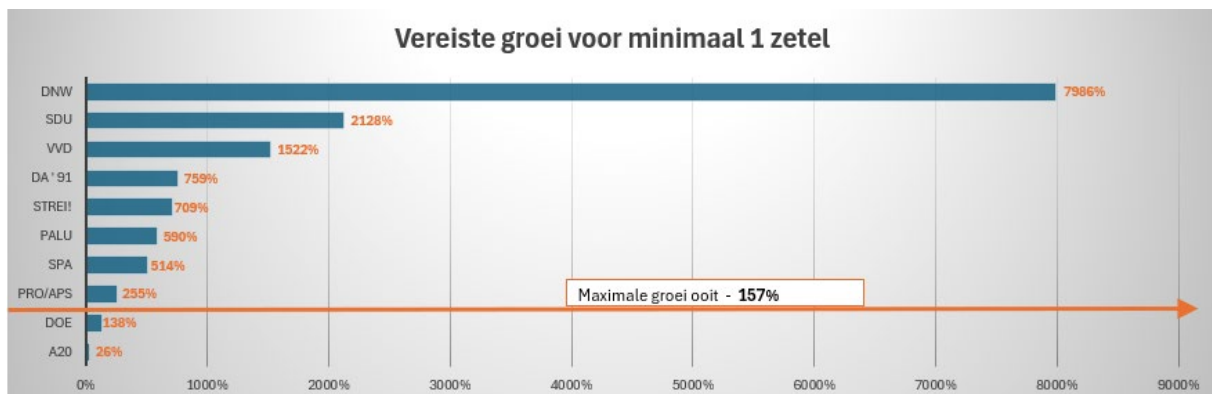
Vooruitstrevende Hervormingspartij (VHP)

Voor de sterkste groei ooit moet gekeken worden naar de VHP. De VHP laat bij de verkiezingen van 2020 een nooit eerder vertoonde groei zien van **53102 stemmen**, wat gelijk is aan een groei van ruim **96%**. Dit is historisch gezien de grootste absolute groei die ooit is gerealiseerd in Suriname. In 2015 groeide de VHP ook al met **33793 stemmen** wat gelijk was aan een groei van **157%**. De VHP is een historische partij met sterke interne structuren die bijgedragen hebben aan dit succes.

In de afgelopen acht verkiezingen hebben politieke partijen een maximale groei van 53102 stemmen behaald. Procentueel was de hoogste historische groei 157% (VHP 2015). Opmerkelijk is dat de grootste groei alleen te zien is bij oude historische partijen met sterke interne structuren. Dergelijke groeipercentages zijn nooit behaald door kleine partijen.

Vereiste groei

De kleine partijen hebben uiteraard groeipotentie, maar hoe realistisch is de vereiste groei voor minimaal één zetel. Onderstaand diagram laat de minimale groei in procenten zien die nodig is om de kiesdeler te halen.

De conclusie ligt nu voor de hand. Onder normale omstandigheden zullen de kleine partijen de kiesdeler niet halen. Er zal een groei gerealiseerd moeten worden dat vele malen hoger ligt dan wat ooit in Suriname is gerealiseerd.

Gelet op het feit dat een hoge groei alleen bij oude partijen met sterke interne structuren voorkomt, is de kans voor kleine partijen erg klein. Dit geldt voor de PRO/APS, SPA, PALU, STRE!, DA'91, VVD, SDU en DNW. Maar ook voor nieuwe partijen die in 2025 mee willen doen.

Voor DOE (138%) en A20 (26%) is het theoretisch mogelijk om de kiesdeler te halen. Hun vereiste groei ligt lager dan de grootste groei ooit (157%). In de praktijk is een dergelijke groei voor jonge partijen niet eenvoudig te realiseren.

Op 2 februari 2025 hebben de DOE, A20 en PRO zich gebundeld en gaan daarmee samen de verkiezingen in. Dit is een verstandige keuze te noemen omdat deze alliantie

onder normale omstandigheden gegarandeerd is van minimaal één zetel. In 2020 waren deze drie kleine partijen samen goed voor 8469 stemmen. Dit is ruim voldoende voor minimaal één zetel in het parlement.

De conclusie is helder; Kleine partijen hebben als solo-partij weinig kans om de kiesdeler te halen. De vereiste groei voor een zetel is te hoog en niet realistisch. De kleine partijen hebben tot 25 februari 2025 de tijd om een verstandig besluit te nemen. Het vormen van een alliantie is de enigste mogelijkheid om met reële kansen mee te doen aan de komende verkiezingen.

Bronnen:

- [Centraal Hoofdstembureau \(CHS\)](#)
- De dynamiek in de politiek- auteur Hardeo Ramadhin.
- [Wikipedia Surinaamse parlementsverkiezingen 1987 - 2025](#)
- [Suriname General Election Results 1987 - 2015](#)